

MAASEUTUPOLITIikka
LANDSBYGDSPOLITIK

Ajatuksia maaseudun uudistumisesta

Antonia Husberg
pääsihteeri, maaseutupolitiikan neuvosto

**“Maaseutu on uuden
kestävän yhteiskuntamallin
perusta.”**

Lähde: Maaseutu kestävyysmurroksen tuulenhalkojaksi
- maaseutupoliittinen strategia vuosille 2021-2027 (2019)

”Monimuotoinen maaseutu on kansallinen menestystekijä. Se tarjoaa alustan ja ratkaisuja hyvälle elämälle, yrittäjyydelle, innovatiivisuudelle ja kestäväälle yhteiskunnalle.

Suomea kehitetään kokonaisuutena vahvistaen paikallislähtöisiä mahdollisuuksia.”

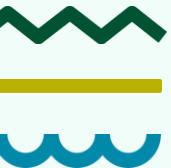
(Maaseutupolitiikan visio vuodelle 2027. Lähde: Ajassa uudistuva maaseutu - maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma 2021-2027)

Tarvitaan enemmän visioita!

- **Maaseutu**

- fossiilittomassa yhteiskunnassa,
- hiilineutraalissa (tai -negatiivisessa) yhteiskunnassa,
- digi-/tietoyhteiskunnassa,
- neljännessä teollisessa vallankumouksessa,
- tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunnassa,
- kestävyysmurroksessa (ml. energiamurros),
- ...
- **hyvän elämän ja turvallisen, sujuvan arjen paikkoina.**

Ja visioiden lisäksi...

- tarkoituksellisuutta,
- tavoitteellisuutta ja
- yksituumaisuutta.

Monimuotoinen
maaseutu on
kansallinen
menestystekijä.

"Ketään tai mitään aluetta ei jätetä"

Ursula von der Leyen
EU komission puheenjohtaja (EPP)
(puheessa Rural Pact konferenssille
Brysselissä 15.6.2022)

"Mikään politiikka ei ole paikkaneutraali"

Elisa Ferreira,
Koheesiopolitiikasta ja uudistuksista vastaava
EU komissaari (PES)
(puheessa Rural Pact konferenssille
Brysselissä 16.6.2022)

Arvot vaikuttavat valintoihin

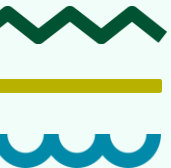
Esim. väestömuutoksen globaalit ajurit ja paikalliset vaikutukset

- Väestön kasvu ja väestön väheneminen ovat *molemmat* tavallisia ilmiöitä.
- Taustalla globaaleja ja rakenteellisia ajureita (mm. maatalouden rakennemuutos, teollisuuden työpaikkojen väheneminen) joiden paikalliset vaikutukset ovat merkittäviä.
- Mitkä ovat alueelliset ja paikalliset edellytykset sopeutumiseen ja **miten edellytykset turvataan?**
- Alueiden ja paikkojen supistumisen **syyt eivät ole paikallisia.**
- Mikä määritellään "normaaliksi" yhteiskuntakehityksen tilaksi: kasvu vai *supistuminen*?
- Supistumiseen voi sopeutua älykkäästi niin, että se luo uutta kestäväää elinvoimaa (katso Sopeutuvat innovatiiviset maaseudut SOMA-hanke, Makkonen ym. 2022)

Väestön väheneminen ja ikääntyminen vaikuttaa...

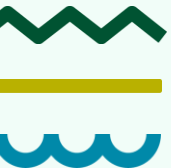
- talouteen
 - Verotuloihin
 - Palveluihin (tarpeisiin, rakenteeseen, kustannuksiin)
 - Työvoimaan (sen saatavuuteen)
 - Yrityksiin (omistaja- ja sukupolvenvaihdoksiin)
 - Työpaikkoihin
 - Infrastruktuuriin (laajuus vs. käyttö, ylläpito ja sen kustannukset)
 - ym.
- päätöksentekoon ja demokratiaan.
- Paikallisilla keinoilla vaikea muuttaa väestörakennetta.
- **Mitä tapahtuu, jos suunnitellaan ja päätetään asioista vain kasvu edellä?**
"Tuloksena ei ole kasvu vaan huonosti hallittu kutistuminen" (Josefina Syssner, 25.2.2020)

Mitä arvostetaan?

- Laajemmin elinvoimaa kuvaavat mittarit
 - koettu hyvinvointi
 - osallisuus
 - Monipaikkaisuus
 - Elämänlaadun tarkastelu
 - Suhteellinen kestävyys
 - Palvelujen käyttömahdollisuus ja maantieteellinen saavutettavuus
 - Hajautettu
 - Oikeudenmukaisuus
- Taloutta kuvaavat mittarit
 - GDP
 - Yksipaikkaisuus
 - Elintason tarkastelu
 - Suhteelliset tuotantokustannusedut
 - Palvelujen laatu ja saatavuus
 - Keskitetty
 - Tehokkuus

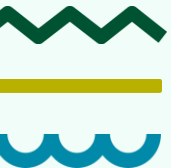

Sitä saa mitä mittaa

Tueksi hienopiirteisempää tietoa, kiitos

- Paikkatieto täsmentämään (kunta-), maakunta- ja hva-pohjaista sekä kansallista (keskiarvo) tietoa.
- Erilaisten alueiden elinvoiman/kehittyneisyyden mittaaminen laajemmin kuin talousmuuttujien valossa kattaen myös ihmisten hyvinvoinnin ja osallisuuden (esim. kestävän elinvoimaisuuden indeksi, hyvän elämän indeksi, paikkaperustaisuusindeksi)
- Monipaikkaisuuden tilastointi täsmentämään väestötilastointia (perusolettamus on, että ihminen tekee työtä yhdelle työnantajalla ja asuu yhdessä paikassa).
- Datat analysointia oikeassa kontekstissa, jottei tehdä vääriä johtopäätöksiä ja myös toimenpiteitä.
 - Uudistuminen edellyttää yhteiskunnallista maaseutututkimusta
- Pitkäaikainen seuranta vs. pistemäinen tarkastelu
- Piiloon jäävien asioiden valottaminen (osallisuus, keskustelu)
- Faktaan pohjautuva rakentavakeskustelu - ymmärryksen lisääminen

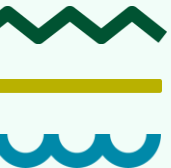

Mahdollistavat rakenteet, hyvä hallinto

Maaseutujen monimuotoisuuden tunnistaminen

- Horisontaalisuus
- Poikkihallinnollisuus
- Suhteellisuus
- Oikeudenmukaisuus
- Johdonmukaisuus
- Osuvuus
- "Alueita ei johdeta yksin instituutiosta käsin ylhäältä alaspäin, vaan toimimalla osana verkostoja". (Maaseutu kestävyysmurroksen tuulenhalkojaksi - maaseutupolitiikan strategia vuosille 2021-2027)

Mitä tekoäly sanoo?

- How to revitalize rural communities?
 - Revitalizing rural communities can be a complex and challenging task, but there are several strategies that can help. One of the key ways to revitalize rural communities is to support local businesses and entrepreneurship. This can be done by providing access to capital and business development resources, as well as promoting the community as a good place to start and grow a business. Another important strategy is to invest in infrastructure, such as roads, broadband internet, and public transportation, which can make the community more attractive to residents and businesses alike. In addition, developing a strong sense of community and promoting local events and attractions can help to attract new residents and visitors to the area. (Näin vastaa <https://chat.openai.com/>)

Uudistuminen on arkea

ja toteutetaan älykkäissä kylissä, kokeiluissa, kestävästi elinvoimaisissa kunnissa, mikro- ja pk-yrityksissä, keskusteluissa jne. jne.